

Nr 90.

Av fröken **Hesselgren** och herr **Olsson, Oscar**, om anslag till understöd åt Anna-skolan.

Med anledning av en motion nr 84 i första kammaren hade statsutskottet föregående år till behandling frågan om extra anslag till stöd åt vissa enskilda läroanstalter, vilkas metoder kunde betraktas som försöksverksamhet på det reformpedagogiska området. Statsutskottet fann saken synnerligen behjärtansvärd men ansåg, att lämpligaste formen för dylikt understöd borde av Kungl. Maj:t göras till föremål för utredning, vilket statsutskottet på grund av frågans stora betydelse förväntade skola i sinom tid komma att ske.

Nu har i en av skolöverstyrelsen med utlåtande den 30 augusti 1930 till Kungl. Maj:t överlämnad framställning föreståndarinnan för en dylik skola — den s. k. Anna-skolan — fröken Ester Edelstam, anhållit, att statsunderstöd för läsåret 1930—1931 måtte beviljas skolan med 3,400 kr., att utgå av reservationsanslaget till privatläroverken. Överstyrelsen har ej ansett sig kunna tillstyrka, att anslag utginge till skolan ur reservationsanslaget till privatläroverken, men förordar däremot mycket varmt sin redan föregående år gjorda hemställan om ett extra anslag av 8,000 kronor till Anna-skolan.

Överstyrelsen motiverar denna sin hemställan med, att de metoder för undervisningen, som vid denna skola användas, gäve synnerligen värdefulla erfarenheter angående de i 1927 års skolreform föreslagna omläggningarna av det inre skolarbetet. Sålunda hade den i Anna-skolan använda koncentrationsläsningen, inskränkningsmetoden av hemarbetet och lärläsningens förläggande till skolan, samt en i viss utsträckning praktiserad fri flyttning av lärjungarna mellan de olika klasserna givit mycket goda resultat. Överhuvud taget hade man strävat att lägga vikt vid lärjungarnas självverksamhet och betonat det karaktärsdanande momentet i uppfostran. Överstyrelsen ansåg, »att Anna-skolan utfört och utförde ett pedagogiskt försöksarbete, som kunde bliva av stor betydelse för hela landets skolväsen, samt att detta arbete vunnit allt större beaktande och erkännande och att intresset för de pedagogiska principer, som tillämpades vid skolan, härigenom stimulerats».

Föredragande departementschefen erkänner också det berättigade i detta överstyrelsens uttalande och säger sig i likhet med överstyrelsen finna »starka skäl tala för att Anna-skolan för sin verksamhet erhåller något stöd från det allmänna».

Departementschefen kommer emellertid till den slutsatsen, att skolan bör tillsvidare vänta, då det synes departementschefen önskvärt, »att ytterligare någon tids erfarenhet kunde vinnas rörande resultatet av de av Anna-skolan använda arbetsmetoderna, innan det allmänna lämnade sitt understöd i en eller annan form».

Till en annan enskild skola — Sigtuna humanistiska läroverk — som även den är att betrakta som en försöksskola och som börjat sin verksamhet senare än Anna-skolan, föreslår emellertid statsrådet, att statsunderstöd redan nu skall utgå.

De argument, som tagits till stöd för detta i och för sig mycket berättigade förslag, torde med minst samma styrka kunna göras gällande beträffande Anna-skolan, som även den är i hög grad i behov av understöd.

Att hjälp här är synnerligen nödvändig framhåller överstyrelsen med styrka i sitt meromnämnda utlåtande. Överstyrelsen säger sig vilja understryka statsutskottets uttalande angående vikten av, att åtgärder vidtagas för att utträna på vilka vägar staten lämpligast borde söka framgå för att kunna främja dylikt reformarbete inom skolan, men överstyrelsen anser sig icke dess mindre böra, ehuru en sådan utredning ännu ej hunnit verkställas, redan nu hemställa om understöd åt Anna-skolan. »Skolans ekonomiska ställning vore svag och det syntes vara fara värt, att skolan, om ej understöd snarast tilldelades densamma, nödgades upphöra, vilket enligt överstyrelsens åsikt vore ur det pedagogiska reformarbetets synpunkt högst olyckligt.»

Detta förhållande har av föreståndarinnan ytterligare bekräftats i det att hon meddelat, att skolan från och med detta år icke vidare kan räkna med ett av sina större bidrag, nämligen från sällskapet för folkundervisningens befrämjande, som endast utfäst sig att hjälpa över starten.

Att skolan så pass länge har kunnat draga sig fram utan hjälp från det allmänna, har dels berott på ovan nämnda sällskaps tillskott samt på tillfälliga gåvor från stiftelsen Lars Hiertas minne, dels på att föreståndarinnan endast till mycket ringa del uttagit henne tillkommande lön.

Det blir emellertid med varje år allt svårare att utan hjälp klara skolan och då den både från enskilt håll och från myndigheterna allmänt erkänts vara av verklig nytta som försöksskola och då påbegynta försök givetvis bliva till ofantligt mycket större nytta, om de få ostört fullföljas, synes det rimligt och rättvist, att det allmänna nu träder hjälpande emellan.

På grund av vad som sålunda anförts få undertecknade hemställa,

att riksdagen måtte ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor att, på de villkor Kungl. Maj:t kan komma att bestämma, användas till understöd åt Anna-skolan.

Kerstin Hesselgren.

Oscar Olsson.